Adviesraad Sociaal Domein Oss

Datum	:	27-10-2025
Kenmerk	:	20250006
Aan	:	het college van B&W van de Gemeente Oss
Betreft	:	Gevraagd advies Gezondheid Gemeente Oss

Geacht college,

Als Adviesraad Sociaal Beleid denken we mee over hoe we Oss gezonder kunnen maken. Gezondheid is een heel breed thema dat over alle domeinen binnen de gemeente reikt. Samenhang tussen deze domeinen is hierdoor belangrijk geworden.

Natuurlijk zijn wij voor een Gezonder Oss. Haar inwoners moeten de mogelijkheden krijgen om gezonder door het leven te gaan. Hiervoor zijn faciliteiten, zoals sport en ontspanning (recreatie) en hulpvoorzieningen nodig. Dit vergt sturing vanuit de gemeente om de mogelijkheden tot een gezonder leven te gaan faciliteren.

- Een groene omgeving waar gesport en gerecreëerd kan worden.
- Een woonomgeving, waarin het prettig vertoeven is, en voorzieningen aanwezig zijn die mensen helpen om gezond te kunnen leven.
- Financiële ondersteuning als onderdeel voor een oplossing van het totale probleem.
- Een zorgsysteem dat verder kijkt dan de acute hulpvraag.

Als Adviesraad Sociaal domein beperken we ons tot de reikwijdte van het Sociale Domein: alle voorzieningen en diensten die burgers ondersteunen op het gebied van werk, participatie, zorg en welzijn.

De Adviesraad Sociaal domein adviseert te gaan werken aan ontschotting van de regelgeving, zodat maatwerkoplossingen de ruimte krijgen.

De Adviesraad Sociaal Domein vindt het belangrijk, dat (hulp)instanties elkaar gaan aanvullen in de hulpvoorziening naar de cliënt toe. Dat betekent, dat de gehele hulpvraag in kaart moet worden gebracht. Zo kan een leven in armoede de oorzaak zijn van psychische stress. Door alles goed in kaart te brengen kan de hulp efficiënter worden ingezet en daadwerkelijk problemen aangepakt worden. Door op meer fronten te werken aan een oplossing, kan de hulp leiden tot een prettiger leven. Daarvoor is wel nodig, dat regels niet in de weg mogen staan voor een goede oplossing. Door meer in kaders te denken, komen er ook meer doelgerichte oplossingen in beeld. Hierdoor komen er mogelijkheden voor oplossingen vrij die nu door regelgeving worden tegengehouden.

Om de daadwerkelijke hulpvraag boven tafel te krijgen, is samenwerking van hulporganisaties een vereiste. De samenwerkwijze van de Proeftuin is in opzet een voorbeeld hoe instanties kunnen samenwerken en sneller tot oplossingen komen juist

door deze samenwerking. Neemt niet weg dat ook de Proeftuin voor verbetering vatbaar is.

De adviesraad Sociaal Domein adviseert voor alle voorzieningen en diensten die burgers ondersteunen op het gebied van werk, participatie, zorg en welzijn, de hulpmogelijkheden overzichtelijk in kaart te brengen en goede begeleiding aan te bieden om de problemen in samenhang met andere hulpinstanties te coördineren.

Zeker voor de mensen die financieel niet sterk staan, is hulp vanuit de gemeenschap noodzakelijk. De mogelijkheden voor financiële ondersteuning moeten worden aangeboden als maatwerk. Het oerwoud van subsidies en toeslagen is onoverzichtelijk geworden en voor de mensen die hiervan afhankelijk zijn moeilijk te begrijpen. Hier is gecoördineerde hulp noodzaak.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert sport- en beweegmogelijkheden voor iedereen toegankelijk te maken, zodat zowel lichamelijke als geestelijke gezondheid bevorderd kan worden en daarnaast ook financieel toegankelijk blijft.

Sportvoorzieningen in openbare ruimtes en groenvoorzieningen zijn belangrijk om in ieder geval lichamelijk fit te kunnen blijven. Sport is een van de belangrijkste activiteiten om zich goed te voelen en conditioneel op peil te blijven. Toch zien we dat sportverenigingen steeds duurder worden, met als gevolg dat het lidmaatschap hiervan dit door een groep burgers niet te betalen is. Het is ook een gegeven, dat de subsidies voor sportverenigingen omlaag gaan, waardoor de contributie omhoog moet gaan om de kosten te kunnen blijven betalen. De sportvoorzieningen in openbare ruimtes en groenvoorzieningen zijn een prima initiatief. Toch zullen we ook moeten investeren in sportverenigingen die financieel onder druk staan. Sportverenigingen zijn niet alleen belangrijk voor het lichaam, maar zij vervullen ook een sociale functie die niet onderschat moet worden. Doordat mensen meer met elkaar gaan sporten, wordt ook de sociale factor versterkt.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert gezonde voeding en een gezonde leefstijl te promoten en te faciliteren waar mogelijk.

Overal zien we reclames van ongezonde voeding en –leefstijl. De commercie heeft een te grote stempel gedrukt op de maatschappij en leefstijl. Ongezonde voeding is vaker in de aanbieding dan gezonde voeding. Gezonde voeding is veelal nog steeds duurder dan ongezonde voeding. We zullen toch meer nadruk moeten leggen op gezonde voeding en leefstijl. Het Sport Expertise Centrum (SEC) is een mooi initiatief om gezonde leefstijl te promoten. Op scholen zien we steeds meer gezondere producten komen in de kantines. Die ontwikkeling kunnen we alleen maar toejuichen. Als we schoolgaande kinderen op

die manier bewust kunnen maken om gezonder te eten en te bewegen, leggen we een basis voor een gezondere leefstijl.

De Adviesraad Sociaal domein adviseert een actief ouderenbeleid.

De senioren onder ons hebben zo hun eigen problemen qua gezondheid. Het lichaam wil niet meer functioneren als voorheen. Door het opzetten van beweegprogramma's, speciaal voor ouderen, kunnen we gezondheidsproblemen voorkomen of in ieder geval uitstellen. De cursus Valpreventie, gecoördineerd door het SEC, is een mooi voorbeeld van het voorkomen van valincidenten. Sport en Fysiotherapie werken samen om mensen te leren vallen. Als we straks dan ook nog minder gebroken heupen zien, is dat een goed resultaat en een mooi voorbeeld van hoe het kan werken.

Binnen het project Sociaal Vitaal binnen de gemeente Oss worden veel ouderen bereikt. Met behulp van vrijwilligers vinden individuele gesprekken plaats met ouderen. Zoals altijd is het de vraag of uiteindelijk de doelgroep wordt bereikt die je wilt bereiken. Dat blijft een punt van continue aandacht.

De woningen en woonomgeving kunnen we zodanig inrichten, zodat ook ouderen mee kunnen blijven doen in de maatschappij. Door het “Ouderen-proof” maken van woningen, kunnen ouderen ook langer zelfstandig mee blijven doen. Zo zijn bijvoorbeeld bredere deuren en het weglaten van drempels vaak een uitkomst voor beter wonen. Hulpmiddelen kunnen beter worden gebruikt als de deuropening wat groter is. Badkamers kunnen zodanig worden ingericht, dat hulp bij wassen en aankleden gemakkelijker wordt. Hulpmiddelen als trapliften kunnen vaker worden ingezet als hiermee “thuis wonen” wordt gestimuleerd. Ook nieuwe zorgtechnologie, zoals te zien is in het T-Huiz, kunnen een bijdrage leveren aan veilig thuis wonen. Ook deze vorm van service kan worden meegenomen in het totale hulppakket, wat nodig is om thuis te kunnen blijven wonen.

Wijken dienen zo te worden gebouwd, dat ouderen gemakkelijker toegang hebben tot bijvoorbeeld winkelvoorzieningen en medische voorzieningen. Het opzetten van zogenaamde voorzorgcirkels kan iedereen een veiliger gevoel geven, omdat je weet dat hulp in deze gevallen dichtbij is. Zo'n bewonersinitiatief kan worden gestimuleerd en worden gefaciliteerd. Het moet wel een bewonersinitiatief blijven. Gecoördineerde mantelzorg of vrijwillige hulpverleners door wijkbewoners kan alleen werken als de wijk ook divers genoeg is. Het kan uitnodigen tot samen helpen en ondersteunen, als jongeren tussen ouderen wonen en woonhofjes voor bepaalde groepen worden ingericht. De wijkteams spelen een grote rol in het stimuleren en ondersteunen van deze vorm van hulp. Zij zullen dan ook moeten worden voorzien van de juiste gereedschappen om hun taak uit te kunnen voeren.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert uitvoering van jeugdzorg niet alleen als uitvoerder van de Wet publieke Gezondheid, maar ook als ontwikkelaar van goede jeugdzorg te faciliteren.

Jeugdzorg is een belangrijke component in de gezondheid en welzijn van jeugdigen. Er komt veel op de jongeren af, dat hun leven op vroege leeftijd kan beschadigen. Denk daarbij o.a. aan echtscheidingen van ouders, profilering in de groep jongeren, het niet kunnen voldoen aan groepsverwachtingen en verkeerde invloeden van buitenaf. De jonge mantelzorger die stilletjes zijn/haar mantelzorgtaken verricht, maar wat hun leeftijdgenoten niet altijd weten en zullen begrijpen. Alle componenten hebben invloed op het functioneren van de jongeren. Ook hun schoolprestaties kunnen worden beïnvloed door gebeurtenissen van buitenaf.

Het is nodig om de jongere te ondersteunen bij zaken die normaal niet bij hun bezigheden horen. Daarvoor zijn hulpverleners en faciliteiten nodig, die de jongere helpt zich te kunnen ontwikkelen tot meer evenwichtige personen die zelfstandig kunnen functioneren in de toekomstige maatschappij. De gelden die via de WPG beschikbaar worden gesteld, moeten niet beperkt worden ingezet voor wettelijke verplichtingen Ze mogen ook ruimte geven aan nieuwe initiatieven, die de jeugd ten goede komen en misschien wel door de jeugd zelf worden voorgesteld.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert gebruik te maken van de juiste instanties en faciliteiten op het juiste moment.

Dagvoorzieningen moeten voor iedereen beschikbaar zijn. De ouderen hebben vaak een andere dag invulling nodig, omdat ziektes als Alzheimer en Parkinson en NAH een goede dag invulling nodig hebben. Daarvoor moeten faciliteiten beschikbaar zijn, die de nodige hulp kunnen bieden. Het begint met een laagdrempelige voorziening, die naar mate de ziekte vordert, ook meer faciliteiten nodig heeft. Er zijn nu faciliteiten beschikbaar, die op alle niveaus kunnen worden ingezet. Deze faciliteiten dienen dan ook op het juiste moment en met de juiste middelen te worden ingezet. Ook hiervoor is samenwerking tussen de verschillende instanties nodig. Men krijgt op een zeker moment te maken met de zorgwetten: WMO, ZVW en WLZ, wat het voor de omgeving niet echt gemakkelijker maakt.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert tot het opzetten van een goede informatievoorziening, die over de grenzen van de gemeentelijke voorzieningen heen kijkt.

Zeker als men ouder wordt, is het moeilijker om de juiste zorg van de juiste instantie te krijgen op het juiste moment. Daarvoor is het nodig, dat men ook over de juiste informatie beschikt. Omdat men te maken krijgt met de drie zorgwetten, is goede informatievoorziening hard nodig. Nu krijgt men informatie over het afgebakende traject van de gemeente. Omdat mensen op latere leeftijd al snel met drie wetten te maken krijgen, is informatievoorziening over de overgang van de ene wet naar de andere noodzakelijk. Omdat de uitvoerders van de wet niet verder kijken dan hun eigen domein, wordt het voor de mensen onduidelijk wat waar hoort en wie het moet uitvoeren. Daarom moet er een informatievoorziening komen, die wel het overzicht kan verschaffen dat nodig is om de juiste hulp in te kunnen schakelen.

Daarnaast is een informatievoorziening nodig, die mantelzorgers en vrijwilligers kan helpen met de uitvoering van hun taak. Mantelzorgers en vrijwilligers hebben de sterke neiging om op het laatste moment hulp of informatie te vragen. Door een laagdrempelig informatiepunt op te zetten die over de grenzen van de zorgwetten heen kan adviseren, kan het moment van hulp vragen worden vervroegd zodat de mantelzorger of vrijwilliger op tijd hulp kan krijgen voordat deze overbelast wordt. De druk op deze groep wordt in de toekomst alleen maar groter en onhoudbaar als er te laat hulp wordt ingeroepen.

Sociale media kunnen worden ingezet als informatievoorziening. Echter, men moet ook rekening houden met mensen die moeilijk om kunnen gaan met Sociale Media. Naast een digitale informatieverstrekking zal ook informatie op papier in de juiste taal nodig blijven. Fysieke informatiepunten, die de omgang met sociale media uit kunnen leggen, kunnen hierin nodig zijn. Sociale media zijn vaak minder sociaal dan de naam doet vermoeden. Er is ook veel onjuiste informatie te vinden via sociale media. Commercie heeft ook hier een grote rol in de informatievoorziening. Oppervlakkige informatie voert de boventoon, waarmee niet alles waar is wat wordt verteld. Het wordt voor menigeen steeds moeilijker om waarheid van leugens en onzin te onderscheiden. Ook de tijd die achter het scherm wordt besteed, is een eenzame tijd die contacten met anderen op sociaal niveau juist tegenwerken.

Het wijkteam kan een grote rol spelen in het gezond houden van de inwoners van de gemeente Oss. Zo zullen ze als een van de eerste instanties worden geconfronteerd met een hulpvraag. Door deze goed te inventariseren en de juiste instanties in te zetten, kan er veel worden opgevangen. Men moet goed en op het juiste moment kunnen aangeven, wanneer de hulpvraag verandert en wat er daarna nodig is. Door hulp te bieden op de juiste plaats en door de juiste instanties, kunnen we heel veel doen aan gezondheid.

We zijn benieuwd wat de resultaten zijn die de GGD binnen de gemeente Oss heeft bereikt wat betreft het op peil houden en/of brengen van de vaccinatiegraad in het kader van het rijksvaccinatieprogramma, het terugbrengen van bijvoorbeeld overgewicht bij kinderen en het bieden van opvoedingsondersteuning aan jonge ouders. Zijn er specifieke problemen in kernen of wijken? Wat doet de gemeente daaraan?

Het is goed stil te staan bij alle dimensies van positieve gezondheid. Daaruit blijkt dat gezondheid en het bevorderen daarvan meer aangrijpingspunten heeft waar men gebruik van kan maken.

Gezond maken en gezond blijven is een punt van continue aandacht. Daar kunnen we als Gemeente en als maatschappij veel aan doen zolang de voorzieningen bereikbaar blijven voor iedereen.

Met vriendelijke groet,

Pieter van Houten
Voorzitter
Adviesraad Sociaal Domein

Fons van Lieshout
Voorzitter
Kenniskring Wmo